

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ ΛΕΥΚΑΔΑΣ 2026

Αδελφοί μου,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα και Ποιμενάρχα της ιστορικής Ιεράς
Μητροπόλεως Λευκάδος και Ιθάκης, κ.κ. Θεόφιλε,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων
Νήσων, κ.κ. Νεκτάριε,

Πανοσιολογιώτατε Καθηγούμενε της Ιεράς τούτης Μονής, κ.
Νικηφόρε, εγκαταβιούντες Σεβαστοί Πατέρες, Αγαπητοί μου
Αδελφοί και πατέρες, και ευσεβείς, φιλομόναχοι και φιλέορτοι
προσκυνητές,

Βρισκόμαστε απόψε εδώ, στο ιερό αυτό Καθίδρυμα, την Ιερά Μονή
Παναγίας της Φανερωμένης, το αρχαιότερο μοναστήρι της
Λευκάδας, το οποίο αποτελεί διαχρονικά την πνευματική καρδιά του
νησιού και ιερό καταφύγιο των κατοίκων του και πολλών
προσκυνητών.

Εδώ, στον ευλογημένο αυτό τόπο, όπου γενιές και γενιές πιστών
έχουν προσευχηθεί με πίστη, δάκρυα και ελπίδα, η Υπεραγία
Θεοτόκος τιμάται ως η Φανερωμένη, δηλαδή: ως εκείνη που
φανερώνει τον Χριστό στον κόσμο και γίνεται σκέπη, προστασία και
παρηγορία για κάθε άνθρωπο που προστρέχει με ταπείνωση στη
Χάρη της.

Για τους Λευκαδίτες, η Μονή αυτή δεν είναι απλώς ιστορική, ενάς
τόπος δηλαδή με ιστορία, αλλά και μια ζωντανή παρουσία της
Παναγίας, σημείο αναφοράς πηγής πίστεως και ελπίδος.

Και δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι η σύναξή μας απόψε πραγματοποιείται μέσα στο φως της Πεντηκοστής, καθώς η Παναγία, η Φανερωμένη, συνδέεται άρρηκτα με το μυστήριο του Αγίου Πνεύματος, το οποίο καλούμαστε και εμείς να ζήσουμε και να βιώσουμε ως μέλη της Εκκλησίας.

Την κάθοδο λοιπόν, του Παναγίου Πνεύματος της Πεντηκοστής εορτάζουμε, αδελφοί μου. Πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση του Κυρίου και δέκα μετά την Ανάληψή Του, το Πνεύμα το Άγιο, με την μορφή πυρίνων γλωσσών, κατέρχεται επί των Αγίων Αποστόλων, τούς καθιστά πνευματοφόρους, τούς κοσμεί με ιδιαίτερα χαρίσματα και ικανότητες, έτοιμους να αναλάβουν το σωτηριώδες έργο του ευαγγελισμού της ανθρωπότητας, κατά την εντολή του Ιησού Χριστού.

Το ότι με την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος οι Απόστολοι άρχισαν να κηρύττουν και οι ακροατές άκουαν το κήρυγμα τους στη δική τους μητρική διάλεκτο, τη γλώσσα του νοός και της καρδιάς τους. Αυτό το πρώτο θαύμα, δεικνύει τον οικουμενικό χαρακτήρα της Εκκλησίας, τον ιεραποστολικό της προορισμό, τον εναγκαλισμό Της με όλες τις φυλές επί γης και όλους τους ανθρώπινους πολιτισμούς και τη συνομιλία του Παρακλήτου με όλους τους ανθρώπους στη γλώσσα του νοός και της καρδιάς τους. .

Η Πεντηκοστή αδελφοί μου, δεν είναι ένα γεγονός που συνέβη κάποτε και το οποίο ενθυμούμαστε και εορτάζουμε επετειακά κάθε χρόνο. Είναι ένα συνεχές θαύμα, ένα γεγονός που προεκτείνεται αδιάκοπα μέσα στον χώρο και τον ιστορικό χρόνο. Το Άγιο Πνεύμα εξακολουθεί να είναι παρόν και να ενεργεί εντός της Εκκλησίας. Αυτό το «εντός» δεν είναι ένας περικλειστος χώρος. Το Άγιο Πνεύμα είναι παρόν όπου η Εκκλησία απλώνεται, και όπου είναι το Άγιο Πνεύμα παρόν, εκεί απλώνεται και η Εκκλησία. . Χωρίς την παρουσία και την ενέργεια του Παρακλήτου, το έργο του Χριστού θα έμενε

ανολοκλήρωτο, η σωτηρία των ανθρώπων θα ήταν αδύνατη. Η αλήθεια αυτή αποτελεί θεμελιώδη διδασκαλία της πίστεώς μας. Η Εκκλησία είναι η Εκκλησία της αέναης Πεντηκοστής και οι χριστιανοί σφραγισμένοι ανεξάλειπτα με την δωρεά του Αγίου Πνεύματος.

Και μέσα σε αυτήν την αέναη Πεντηκοστή, αδελφοί μου, δεν μπορούμε να λησμονήσουμε ένα πρόσωπο, το οποίο σιωπηλά αλλά καθοριστικά βρίσκεται στον πυρήνα αυτού του μυστηρίου: το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου. Διότι, εάν η Πεντηκοστή είναι η φανέρωση του Αγίου Πνεύματος «εντός» του κόσμου, τότε η Παναγία είναι η πρώτη φανέρωση της ενεργείας Του «εντός» του ανθρώπου.

Πριν ακόμη οι Απόστολοι δουν τις πύρινες γλώσσες, πριν ακόμη ακουσθεί ο ήχος «ως φερομένης πνοής βιαίας», είχε ήδη συντελεσθεί ένα μυστήριο βαθύτερο και σιωπηλότερο: το Άγιο Πνεύμα κατήλθε στην Παναγία κατά τον Ευαγγελισμό και κατοίκησε μέσα της. Εκείνη έγινε το πρώτο ζωντανό δοχείο της θείας χάριτος, ο πρώτος άνθρωπος που δέχθηκε μέσα του, με πληρότητα, την παρουσία του Θεού.

Γι' αυτό και η Εκκλησία μας δεν τιμά τυχαία την Παναγία τις ημέρες της Πεντηκοστής, ούτε είναι τυχαίο ότι εδώ, στην Ιερά αυτή Μονή της Παναγίας της Φανερωμένης, συγκεντρωνόμαστε για να την εορτάσουμε μέσα στο φως αυτών των ημερών. Διότι η Φανερωμένη είναι αυτή που έβαλε τον Χριστό στα σπλάχνα της και το όνομα Του σε κάθε χτύπο της καρδιάς της, και έτσι Τον φανέρωσε και Τον φανερώνει στον κόσμο, δεικνύοντας και τον τρόπο που το Άγιο Πνεύμα φανερώνει τον Χριστό στις καρδιές όλων των ανθρώπων. Όταν η καρδιά μας λαχταρά τον Χριστό, όπως μια μητέρα το παιδί της, το Άγιο Πνεύμα θα την επισκεφθεί και θα την χαριτώσει. Και όταν η καρδιά, χαριτωθεί, φωτιστεί και θεουργηθεί από το Άγιο

Πνεύμα, τότε χτυπά διαφορετικά, προφέροντας ασταμάτητα σε κάθε χτύπο της το όνομα του Χριστού και ζώντας σε κάθε χτύπο της το δώρο της θεϊκής παρουσίας. Το ίδιο το όνομά της Παναγίας γίνεται μία ζωντανή θεολογία για το τι σημαίνει το όνομα του Χριστού: φανέρωση του Θεού «εντός» της ιστορίας, αλλά και «εντός» της ανθρώπινης υπάρξεως. .

Για την αέναη παρουσία του Αγίου Πνεύματος στη ζωή της Εκκλησίας επικαλούμαστε, λοιπόν, είτε σε προσωπικό είτε σε κοινοτικό – λατρευτικό επίπεδο, το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, διά της γνωστής και λίαν δημοφιλούς προσευχής «Βασιλεύ ουράνιε...», την οποία επανειλημμένως ακούσαμε και κατά τη σημερινή ημέρα. Την προσευχή αυτή καλούμαστε να την απευθύνουμε διαρκώς, κάθε ημέρα που μας ξημερώνει, δηλώνοντας με αυτόν τον τρόπο την πίστη μας στην αέναη παρουσία Του στη ζωή μας και στον κόσμο. Ομολογούμε την πίστη μας στην θεϊκή υπόσταση του Παρακλήτου, όταν τον καλούμε Ουράνιο Βασιλέα, Πνεύμα της Αληθείας, πανταχού Παρόντα και Πληρούντα τα πάντα, Θησαυρό των αγαθών και Χορηγό της ζωής και όταν Του υποβάλλουμε τρία συγκεκριμένα και κομβικά, για την ψυχική μας προοπτική, αιτήματα:

Πρώτον. «Ελθέ και σκήνωσον εν ημίν». Όπως η Παναγία μας έγινε η σκηνή που εντός της κατοίκησε ο Χριστός, έτσι και εμείς ζητούμε από το Άγιο Πνεύμα να έλθει και να κατοικήσει μέσα μας, να γεμίσει την ύπαρξή μας, να μάς πληρώσει με τα χαρίσματα και τις ιδιότητές Του, να μάς κάνει πραγματικά πνευματικούς ανθρώπους.

Και εδώ, αδελφοί μου, η Παναγία μας δείχνει τη σημασία ενός τέτοιου τολμηρού αιτήματος. Διότι εκείνη δεν διανοήθηκε να υποβάλει ένα τόσο ανήκουστο αίτημα στη θεότητα, αλλ' όμως όταν η θεότητα ζήτησε να κατασκηνώσει εντός της, εκείνη δεν διανοήθηκε να αρνηθεί. Δεν είπε πολλά λόγια· είπε μόνο το «γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου». Και με αυτήν την ταπείνωση έγινε κατοικητήριο του

Θεού. Αυτό σημαίνει ότι η επίκληση του Αγίου Πνεύματος δεν είναι αυθεντική όταν γίνεται με λόγια που δεν συνοδεύονται από πράξεις. Δεν μπορούν «λόγια του αέρος» να ελκύσουν την αύρα του Αγίου Πνεύματος. Η επίκληση του Παρακλήτου πρέπει να είναι κάτι σταθερό, μόνιμο, αμετάκλητο, να είναι στάση ζωής, ένα διαρκές άνοιγμα καρδιάς, μια ανυποχώρητη θέληση υπακοής στο θέλημα του Θεού.

Αντιλαμβανόμαστε πόσο κρίσιμος για την πνευματική μας ζωή είναι ο προσωπικός μας αγώνας. Σε αυτόν τον στίβο θα κληθούμε να αποδείξουμε στην πράξη ότι όντως **ελπίζουμε** και όντως **θέλουμε** και όντως **επιδιώκουμε** να γινόμαστε φορείς της χάριτος του Αγίου Πνεύματος, όχι θεωρητικά και φιλοσοφικά, αλλά πραγματικά και οντολογικά.

Δεύτερον. «Καθάρισον ημάς από πάσης κηλίδος». Όπως η Παναγία μας απαλλάχθηκε από την κηλίδα του προπατορικού αμαρτήματος, έτσι και εμείς ζητούμε από το Άγιο Πνεύμα να μάς καθαρίσει από τους σπίλους της αμαρτίας, η οποία μάς αναστατώνει εσωτερικά, μάς διχάζει, σαλεύει τα θεμέλια της υπάρξεώς μας. Ερημώνει την ψυχή, χωρίζει από τον Θεό, φυγαδεύει τους αγαθούς λογισμούς και μάς παραδίδει στην αγριότητα της δαιμονικής απόγνωσης.

Αλλά η λύτρωσή μας δεν επιτυγχάνεται μαγικά. Είναι καρπός της δικής μας συνεπούς αυτοεξέτασης, της διαρκούς μετανοίας και επιστροφής στη Χάρη του Θεού.

Και πάλι εδώ, η Παναγία μάς δείχνει τον δρόμο. Η απαλλαγή της από το προπατορικό αμάρτημα υπήρξε καρπός της ελευθερης συγκατάνευσης στο θέλημα του Θεού της και της συνεργίας της στο σχέδιο Του. . Αυτό σημαίνει ότι το Άγιο Πνεύμα δεν είναι καταπατητής της ελευθερίας μας, μας πλησιάζει, μας ερωτά και και ζητά τη συγκατάθεσή μας για να κατοικήσει μέσα μας.

Και Τρίτον. «Σώσον, αγαθέ, τας ψυχάς ημών». Ζητούμε, τέλος, από το Άγιο Πνεύμα να μάς χαρίσει τη σωτηρία. Για την **ζωή** του μέλλοντος αιώνας μαζί με τον Χριστό μας αγωνιζόμαστε. Η αιώνιος **ζωή** είναι η προοπτική μας, ο προορισμός και το τέλος των προσπαθειών μας. Η σωτηρία δεν είναι τίποτε άλλο από την απελευθέρωση μας από τα δεσμά ενός μάταιου και θνησιγενούς κόσμου που έχει την τάση να αποξενώνεται από την εμπειρία του Θεού και να αναζητεί την πληρότητά του μακριά από την αγάπη του Χριστού.

Από την μια πλευρά είναι το παράδειγμα του κοσμικού φρονήματος, η οδός της μόνωσης και της απόξένωσης από τον Θεό. Από την άλλη, αδελφοί μου, μας αναδύεται και μας φανερώνεται το πρότυπο της Παναγίας. Αν ο Χριστός είναι η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή, το πρώτο βήμα της ανθρωπότητας σε αυτή την Οδό προς την Αλήθεια και τη Ζωή το έκανε η Παναγία μας. Η Παναγία στέκεται δίπλα μας και διαρκώς μας υπενθυμίζει ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να γίνει θεοφόρος. Ότι η ζωή δεν τελειώνει στα όρια του ορατού, αλλά ανοίγεται στην αιωνιότητα. Ότι η Πεντηκοστή δεν είναι απλώς ένα ιστορικό γεγονός, αλλά μία πρόσκληση προσωπική: να γίνει το πνεύμα του καθενός μας ο «χώρος» όπου θα κατοικεί και θα αναπαύεται το Άγιο Πνεύμα και τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων.

Ας επικαλούμαστε, λοιπόν, διαρκώς το Πανάγιο Πνεύμα, για τους λόγους που αναλύσαμε πιο πάνω.

Ας ζητούμε να έλθει και να σκηνώσει μέσα μας, όπως εσκήνωσε μέσα στην Παναγία.

Ας αγωνιζόμαστε για την κάθαρση της καρδιάς μας, ώστε να γίνει δεκτική της χάριτος.

Και ας πορευόμαστε με την βεβαιότητα ότι η σωτηρία δεν είναι κάτι μακρινό, αλλά μία ζωντανή εμπειρία μέσα στην Εκκλησία.

Με τον τρόπο αυτό θα κάνουμε την κάθε ημέρα της ζωής μας ημέρα της προσωπικής μας Πεντηκοστής.

Και τότε, δι'ευχών Σας Σεβαμιώτατοι άγιοι Αρχιερείς, πραγματικά, θα κατανοήσουμε τι σημαίνει Φανερωμένη: ότι ο Θεός φανερώνεται όχι μόνο στον κόσμο, αλλά και μέσα στην καρδιά του ανθρώπου.

ΑΜΗΝ!